

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor
Fél évre	4 kor.
Negyedévre	2 kor.

Egyes szám ára 10 fillér.

Előfizetés a kiadóhivatalban

MAROSUJVÁR

FÜGGETLEN POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség és
Kiadóhivatal:Marosujvár, Hunyadi u. 47
Kéziratot nem adunk visszaHirdetések felvételnek a
kiadóhivatalban árszabály
szerint.

Felelős szerkesztő: FÜSSY JÓZSEF.

A marosujvári Hangya fogyasztási szövetkezet évi rendes közgyűlése.

— A „Marosujvár” tudósítójától. —

Az elmúlt év májusában alakult meg Marosujvárt a Hangya szövetkezet.

Még egy év sem folyt le azóta, hogy a szövetkezet eszméje városunkban megvalósult. S ha visszatérünk a rövid múlt — elfogulatlanul, nyugodt lelkiismerettel állíthatjuk, hogy a szövetkezet felállításához fűzött reménységünkben, bizakodó hitünkben nem csalatkoztunk.

Ismerjük be, hogy a világháború borzalmas eseményeinek kellett eljőnnie, hogy a szövetkezet szociális, gazdasági és erkölcsi jelentőségét megismerjük. Csak most az áruuzsora lelketlen korszakának és a közszükségleti cikkek beszerzési nehézségének láttára ébredt fel bennünk az öntudat, hogy a tömörülés az egyedüli megoldás az áruuzsora leküzdésére s az egyedüli biztosíték, hogy normális árak mellett portékához jussunk.

Hiszen nincs mit tagadni: voltak a szövetkezetnél is nehézségek. De minden nehézség mellett, mégis megállapíthatjuk és kell hogy beismerje a helyzet minden elfogulatlan bírálója, hogy a népességnek szükségleti cikkekkel való ellátása terén sokkal enyhébbek a bajok ott, ahol a fogyasztási szövetkezet működik, mint másutt. Ezen köztudatnak csatlakozhatatlan bizonyossága az a nagy érdeklődés, amely az elmúlt évben a szövetkezet iránt megnyilvánult.

Ezek után szívesen emlékezünk meg a tisztikarról, akik e komoly és

nehéz időkben fáradságot nem kímélve lelkiismeretesen, hűen kitarattak a szövetkezet mellett.

S itt különösen kiemeljük a szövetkezet ügyvezető elnökének, Kurta Károlynak az érdemeit, aki nagyfokú közszolgálati elfoglaltsága mellett — a legnagyobb odaadással hűséges igyekezettel s mindannyiunkat meggyőző igazságos erőtlen irányította a szövetkezet ügyeit s akinek ez irányú és minden dicséretet fölülmuló közjóléti tevékenysége maradandó emléket fog alkotni; amire mindenkor szívesen fogunk visszaemlékezni. Továbbá különös elismeréssel kell megemlékeznünk a szövetkezet agilis könyvelőjének, Stibor Gusztávnak és pénztárnokának, Boczkó Kornélnak példás munkálkodásáról is; akik legkivált a szövetkezet pénzügyi erősödése és a pénzügyi ügykezelés terén szereztek maguknak hervadhatatlan érdemeket. Végül szenteljünk még egy pár sort az üzleti személyzet kitartó s nagy ügybuzgalmat tanúsító magatartására is, akik egyenkint és mindannyian hűséges törekvéssel szolgálták a szövetkezet nemes céljait.

A marosujvári Hangya fogyasztási szövetkezetnek folyó hó 11-én délután, a község-házánál megtartott közgyűléséről egyébként az alábbiakban fejezzük:

A közgyűlést Magyar Mihály elnök közbejött gyengélkedése és távolléte következtében Kurta Károly ügyvezető elnök nyitotta meg, aki beszédében röviden vázolta a szövetkezet létesítésének célját, kifejtette, hogy a szövetkezet minden igyekezetével azon volt, hogy tagjainak igényeit kielégítse. Nem rajtunk

mulott — ugymond — ha ez egy-némely esetben nem sikerült, hanem a háború természetes következményei játszódtak itt közbe, azok alkották az akadályt. Majd kifejté, hogy a szövetkezet 241 taggal 319 részvényt képviselve alakult. Az 1916 esonka évben a tagok szaporulata 253 — összesen tehát 494 tagot számlál. Öt ízben tartott a szövetkezet gyűlést s azt két ízben vizsgálta meg a központi kiküldöttek. Mindkét ízben a számadások és a vezetés célirányossága és pontossága felett a kiküldöttek teljes melegegedésüket fejezték ki.

Ezután Stibor Gusztáv terjesztette elő az évi mérleget, mely szerint az üzlet rész 500 s a jegyzett üzlet rész 11.580 kor. tesz ki. Követelés árúért 17.151 K. 30 f. és a tartozás 11.778 K. 08 fill. A mérleg előterjesztése után Kurta Károly ügyvezető elnök javasolja, hogy a feleslegként kimutatott 1707 K. 06 fillérből 25% a tartalék alapra fordíttassék s a részvény után 5% kamat fizetessék, végül az igazgatósági és a felügyelőbizottsági tagok tevékenységének jutalmazására összesen 690 kor. utaltassék ki. A még ezután fennmaradó összeg pedig jótékony célra adassék.

A közgyűlés az igazg. és felügyelőbizottság tagjainak a szokásos felmentvényt megadván az elnök javaslatát egyhangulag elfogadta.

(s. d.)

Szűrony vagy ekevas.

Magyarország termelési politikáját mindig háttérbe szorították a közjogiak. Ezért nincs többtermelés, ezért oly nagy a holdankénti átlagterméskülömbőség a németországi sokkal gyengébb földön, mint a Magyarországi Kanaánjain. A gazdasági kultu-

A „MODIANO-CLUBSPECIALITÉ”
SODORNI VALÓ SZIVARKAPAPIRRAK ÁRA

KÖNYVE OSKÉBEN 80 LAP VAN.

ma
20 fillér

Minden könyvcskén rajta van a védjegy

és a gyáros
aláírása

S. D. Modiano

rára nem jutott elég idő, sem elég pénz. Ausztria erősödő iparával reánehazodott Magyarország fejlődő fiatal gazdasági erejére és elnyomta azt.

Széchenyi azt mondta: „A magyar föld a magyarra csak akkor lesz értékes, ha számára a jóléthez szükséges javakat megtermi.” Ezen jövődőlés megvalósult, mert Magyarország elsősorban magyaranyu gazdasági fejlesztéssel regenerálódhat, ha minden téren megnyitja a termelését és minden vonalra beállítja a többtermelést.

Ezt pedig csakis a tőke decentralizálásával, annak széleskörű felhasználásával, állami beavatkozással érheti el csakis Magyarország.

A többtermelés kérdése most elsőrendű országos érdek. Csak most tűnik ki, hogy a gyenge termelést a népesség siratja meg.

Németország, Anglia a földtől várja a háboru megnyerését, a mi természetes is, mert ha a népesség, katonaság ellátva van mindennel a maga idején, ez már félig nyert háborut jelent!

A termelés hatalma nagyobb hatalom a fegyver hatalmánál; s ha sokat termelünk Magyarországon, az ekevas fog győzni az ellenségeinken. Ezért kell fokozni a termelést, fokozni a végsőkig, kulturát kell teremteni még a kopárokra is, mert aranyunk ágyuba, puskába, háboruba vándorolt és sok arany már csak lőpor volt, füstté vált, mezőgazdaságunkra hárul az a feladat, hogy a termelés fokozásával megjavítsa és az aranyat visszahódítsa az ellenségtől a békéhez, hogy legyen mivel fedezni a háborus adósság kamatait.

Az államnak hatalmi köre és hatalmi forrásaival kell szervezze a többtermelést és éppen ezért szociálissá kell tegye nagyrésztben a termelést éppen a háboru és hadihitel miatt. Osztályérdekekre való tekintet nélkül olyan árpolitikát kell követessen, hogy érdekében álljon a gazdának olyan növényeket is termelni, melyek az országos élelmezés egyik fő alkatrészét képezik.

Ilyen a kenyérmagvak után a krumpli termelés kérdése. Ha az állam azt olcsón maximálja, azt a gazda kevésbé fog termelni, mert jobban kifizeti magát, ha takarmányt és azáltal drágán húst termel, pedig a nagy és kisebb városok élelmezésénél ez főszerepet játszó emberi eledel most, hogy kevés van, látjuk ezt eléggé.

Ennek a termelését az állam vagy praemium rendszerrel, vagy törvénnyel % arányban kivette szántóföld után, minden termelőre ki kell vesse a termelését; vetőburgonya kiosztással járásonként most tavasszal kell országosan emelni a többtermelését. A tavaszi vetőmag kérdését

sürgősen kezébe kell vegye az állam. Járásonként sürgősen fel kell venni a szükségletet és kiutalni járásonként, hogy termelés lehessen, mert ha tavaszt nem tudnak vetni a gazdák eleget, nem lesz a termelésünknek kellő eredménye.

Erdélyben az oláh veszedelem, a menekülés és a requirálások tulbuzgósága miatt kevés a vetőmag, bizony ha a kormány nem gondoskodik, sok föld vetetlen marad, sok helyt, ahol eladták az igás és és tenyészállatokat, a kormánynak gépekről kell idején gondoskodnia.

A többtermelés kérdésében sokan szidják e bankokat, hogy gazdálkodásra adják a tőkéjüket. Most olyan idő van, hogy még az uzsorás bankoknak is el kell tűnni a termelés szerepénél, ha többet termelnek, önző kapzsiságukat. Mert a legnagyobb számú ember legnagyobb boldogságához csakis az önzés kapuján át juthatni. Ha egy birtok eddig közepes termeléssel 200 éhes száját látott el, több termelésnél 500-at vagy többet is el fog látni éppen a gazdagodási végcél miatt, hogy többet termeljen; mert ez országos érdeke most Magyarországnak, — eljön az az idő is, mikor erre is lesz és kell legyen a kormánynak módja őket megrendszabályozni, hogy a tőke kamatoztatásra ad jogot bankjainknak, nem önző gazdagodási és árufelhalmozási és felhajtási célokra.

Magyarország göröngyei várják a természet feltámadását, rejtelmesen biztatnak, hogy az Isten áldása nem fog elmaradni, csak a magyar gazda tegye meg idején kötelességét. A magyar földből magyar lélek nő ki — Isten segítségével, — ki győzelemre vezeti népét ezer ellenséggel szemben is és elveszni nem hagyja népét s ha Isten velünk, — ki ellenünk?!

Adakozzunk hadi jótékony célokra!

Fekete tavasz.

Oroszharctér, 1917. március hó.

Hol késel annyi sokszor megénekelt búbajos, rügyfakasztó szép tavasz?

Miért kell már harmadszor fekete álarcban, előre nyult véres árnyakkal jönnöd?

Pedig az alvó természetet új életre ébreszteni Isten ragyogó napja, ép oly mosolygó arccal jelenik meg, mint eddig. Vagy a bűnök úgy elsokasodtak, hogy az emberiségnek viz helyett tűzben kell elpusztulnia?

Milyen más volt a régi tavasz, mennyi új életet, sejtést, vágyat, illatot, dalt, költészetet hozott. Most rut lesz, mert a füstön és vérgőzön keresztül szépségedet nem tudjuk meglátni.

Pedig jöttödre most is leveti pánclát a patak, csak hogy vidám kristály csörgedezése helyett, hullákkal telített véres hullámokat hömpölyget. Az idén is nyílnak ibolyák, gyöngyvirágok, de illatukat a mérges gázok elfojtják. Az erdők poesisa is felelevenedik, azonban madarak helyett ólom darabok röpködnek, a bogár zümögést a puska golyók milliárdjainak zizzenése pótolja és a madárcsőr helyett a fák acél-harkály kopácsolja.

Ezt a tavaszt az emberiség borzongva várja, ennek a tavasznak történetét a háboru démona ember vérről a sátán könyvébe írja.

Az ellenségek még farkasszemet néznek, de már tapogatják egymást: hol kisebb az ellenállás, hol könnyebb az áttörés! Ezymás megtevesztésére minden csalafintaságot előszednek. Repülők sokasodása, kémek tömeges elfogása, mind a fekete tavasz közeledtét jelenti.

A háboru még eddig el nem képzelte mérvben fog tombolni.

A világ tavaszi nagy döntő csatájában öt millió ember fog küzdeni. És 25 ezer ágyu csak parancsra vár, hogy gyilkos munkáját megkezdje.

Rigától—Románia délkeleti részéig az oroszok újabb milliós hadsereget korbaécsolnak fegyvereink elé, hogy drót akadályaink előtt megint orosz hullahegyek emelkedjenek.

Ezen a vonalon Erdély határa a legexponáltabb. Erre bárhol ráfekszik a muszka, nem talál készületlenül. Van egy jó magyar közmondásunk: „Nem az a legény aki üti, hanem aki állja!” Legtöbb csata-nyerésünk kulcsa ez volt. Ha ránk jött az ütés sora, túl már nem akadt vállalkozó.

A tavaszi nap nyomán a hó Tirol hegyeiről is eltűnik, megvillannak a hit-szegő olaszok fegyverei, az Isonzó mente és Doberdó megint sok vért kíván, de az olasz feje már betörve, tehermentesítő, végső erőfeszítését nem vesszük komolyan.

A háboru mechanikája már beálltva, a háboru lidércének ujjai már a gombon van, csak egy nyomás és Európa minden része tűzte borul. Mindenütt robbanás, füst, vér, ordítás és hullák tömegei. Isten legszebb teremtményei, az emberek — érthetetlen gyűlölettel — egymás életére törnek!

Mindezekhez a tengeralattjárók szörnyű munkáját véve, sejtelmünk lehet a közeledő véres fekete tavaszról.

És mégis a füstfelhőn, vérgőzön keresztül egy halvány fénysugarat látunk, mely az elrejtett békenap fényéből tör elő. Ekkora hatalmas áldozatok végre döntést követelnek, döntés után a — b é k é t !

Ezen előtörő kis fénysugár ad harci-kedvet, ujult erőt a kinek és megpróbáltatások kálváriáján már annyiszor átment katonáknak.

Kerekes Sámuel.

Gyámolítsuk a megvakult katonákat

MIT KIABÁLTOK?

NÉVJEGYEK

legelegánsabb s legolcsóbb árakban készítettnek

Füßy J. könyvnyomdájában Tordán.

MIT KIABÁLTOK?

HIREK.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter a marosujvári m. kir. főbányahivatalnál Tomkó Andor bányaintézőt a kolozsvári kutató hivatal egykori kirendeltségéhez a XI-ik fizetési osztályba kezelő s. tiszté; — **Vermesi György** bányafelügyelőt jelenlegi állomásán való megtagadása mellett bányaintézővé kinevezte.

A kitartó szorgalom, lankadatlan munkaszeretet s a hivatali szolgálat hűséges és lelkiismeretes ellátásának elismerése mindkét kinevezés. A kinevezetteknek állásukban sok szerencsét kívánunk.

— **Eljegyzés.** Domjanshitz Irma okl. óvónő eljegyezte Dr. Benke János klinikai orvos Kolozsvárról. — Büszkeséggel vegyes örömmel közöljük ezt a hírt, mert a jegyespár egyike: a menyasszony marosujvári és azok közül való, akit mindenki szeret és nagyrabecsül. Páratlan szívjósága, kedves és vonzó intelligenciája, minden riktó tulzástól, hangosságtól ment szeretetre méltó modora és még a mai komoly időben is oly igen-igen ritka nemes egyszerűsége megérdemli, hogy boldog legyen! A midőn kivételes örömmel irunk ez eljegyzésről — mert nem a divatos hóbort és a léha felületesség diadalát, hanem az igazi belső érték megbecsülését látjuk e e hirben, — mélységes szeretettel kívánjuk a jó Isten minden áldását erre az ideális frigyre!

— **Kitüntetés.** A király losonci báró Bánffy Dániel tart. huszárhadnagyot, vármegyénk alispánjának fiát, az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért a II-od osztályú ezüst vitézségi éremmel és a Signum laudissal tüntette ki.

— **Marosujvár és vidéki ipar és gazdasági hitelszövetkezet** f. hó 30-án tartja évi rendes közgyűlését.

Itt közöljük, hogy az intézet központi kiküldöttje a napokban szövetkezetünkönél vizsgálatot tartott s a lelkiismeretes vezetésért teljes megelégedését és meleg elismerését fejezte ki.

— **Alsó-Fehérvármegye** közigazgatási bizottságának ülésén Szász József főispán elnökölt. Az ülésen báró Bánffy Kázmír alispáni jelentése után Ráskay Béla kulturmérnöki hivatali főnök, majd Horváth József várm. aljegyző a közmunka ügyekben és Balázs Gergely ülnök

árvaszéki ügyekben referált. Ezután dr. Dobozy Vilmos vm. főorvos tett jelentést a vármegye közegészségügyéről, mely szerint a közegészség a lefolyt február hónapban elég kedvező volt. Beszámolt a vármegyében megtartott egészségügyi szemlék eredményéről. Végül Hegedűs Ferenc pénzügyigazgató, Dániel Imre kir. ügyész, dr. Votiski Géza kir. tanfelügyelő, Albert Iván műszaki tanácsos és Székely Károly th. állatorvos tette meg szokásos jelentését.

— **Adomány** A marosujvári állami polgári iskolai segélyalap javára Gróf Mikes Kelemen 100 K, gróf Zichy István 20 K, és Marosujvári Takarékpénztár r. t. 25 koronát adományozott. A kegyes jótévedőknek az intézet igazgatósága hálás köszönetét fejezte ki.

— **Az állatorvosok helyettesítése** A földmívelésügyi miniszter az állatorvosok létszámában mutatkozó hiányra való tekintettel megengedte, hogy a husvizsgálati teendőket a közs. jegyzők, előjárók és a községi néptanítók is végezhessék.

— **A Polgári Olvasókör** közgyűlése. Folyó hó 11-én tartotta a marosujvári Polgári olvasókör rendes évi közgyűlését, melyen a tagok nagy számban jelentek meg. Dr. Jancsó Ödön elnöknek a lefolyt év nagy eseményeit, a kör életét érintő, fontos kérdéseket felölelő, nagyszabású, mindvégig élvezetes és előkelő nívón tartott gyönyörű megnyitóját nagy érdeklődés kísérte. Czákó Mátyás titkár rövid, de formás jelentését elmondván, a pénztáros és gazda beszámolója után a felmentvényeket megadták. Egy lemondott választmányi tag helyére egyhangulag Tarlér János Zsiga választotta meg s a borbizottság tagjait Vermessy György és Tóbis Andorral egészítették ki. Az elnök hatásos zárószavai után Boér János gazda indítványára a közgyűlés közgyűlés köszönetet szavazott a kitűnő vezetésért. Nagy és őszinte ovációban részesítették dr. Jancsó Ödön elnököt, akinek nobilis vezetése mindenkor biztosítéka a kör jövő életének, kulturájának és felvirágzásának.

— **Négy koronáért 60 korona.** Most most megjelent 6-ik számával zárja első negyedét Magyarország egyetlen kottafolyóirata, a SZÁZREK ZENÉJE, mely negyedévi 4 koronáért annyi zeneújdonsgot közöl a legkiválóbb szerzőktől, amennyit eddig 60 koronáért is alig lehetett megszerezni. A 6-ik szám Eysler Edének, a világhírű osztrák komponistának egy vidám apróságát, Kun László zeneakadé-

miai tanárnak egy gyönyörű magyar dalát, Buday Dénesnek mély hangulatu dalkölteményét, s két más sikerült zeneszámot közöl. A legközelebbi füzetekben Huszka Jenő, Rényi Aladár, Tarnay Alajos, Ányos Laci, s a legkiválóbb szerzők művei fognak megjelenni. A kiadóhivatal címe: VI., Nagymező-utca 37—39 sz.

— **A IV. pótszemlén besorozottak felmentése körül eljárás.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a IV. pótszemlén besorozott 1872—1891. évben született népfölkelésre kötelezettek felmentése körül eljárásra nézve általában az eddig gyakorlatban volt szabályok maradnak érvényben azzal az eltéréssel, hogy ez alkalommal csakis olyanok hozhatók javaslatba, akik legalább is folyó 1917. évi február hó 1-e óta állanak a felmentést indokoló alkalmazásban.

Füßy József, kiadó.

Egyetlen szappan pótlék a „DOB”-jegyű Kaolin-szappan

10 láda vételénél 10% árrabott!

mely illatos, habzó, száraz, sima, 50 kg-os láda 250 drb. 50 korona excl. csomagolás helyt Budapest. Megrendelésnél ládanként 15 korona előleg okvetlen beküldendő. Mintát nem küldünk! Kipróbálásra és népszerűsítésre 5 kilogrammos postacsomagok állanak rendelkezésre 10 korona előleges beküldése ellenében, beleértve a láda és postadíj is.

Előleg nélküli ládarendeléseket és utánvételeket postacsomag-megrendeléseket nem teljesítünk.

Bardócz és Társa Budapest, V. Balaton-u. 12. Egyedárusítók és képviselők kerestetnek.

Uj butor hitel!

Részletre, kölcsönképpen adok el ebédlő, háló, nappali szobaberendezést.

Garai Károly

butor üzlete

Arad, Asztalos Sándor u. 1—5.

Nagyszerűen bevált a harctéren küzdőknek és általában mindenkinek mint legjobb

fájdalomcsillapító bedörzsölés

meghűlés, rheuma, köszvény, influenza, terhes, mell- és hátfájás stb. esetében

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment. csapóci compos.

Horgony-Pain-Expeller pótléka.

Üvege K — 30, 1'40, 2'—.

Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az „Arany oroszlánhoz” címzett Dr. Richter-féle gyógyszerárakban, Prága I, Elisabetzstr. 6.

Naponkénti szétküldés.

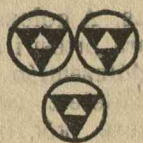
Bérbe veszek

a marosujvári járás területén — bármilyen terjedelmű és bárminő helyen fekvő termőképes ingatlanokat.

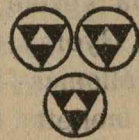
Cím: a lap kiadóhivatalnál, Hunyadi-utca 47 sz. alatt megtudható.

Füßy József könyvnyomdája

könyv-, papir-, író-, rajz- és festőszer-
kereskedése Torda, Vallásszabadság-tér

Alapított
1867-ben.

Dombornyomású névjegyek, levélpapírosok és borítékok
szép és izléses kivitelben, olcsó árak mellett készülnek

Telefon
34 szám

Nagy raktár:

Gimnáziumi, polgári fiú- és pol-
gári leányiskolai, valamint elemi
iskolai könyvekből.

Író- és levélpapírokban, üzleti köny-
vekben, szépirodalmi művekben,
regényekben, ifjúsági iratokban,
ima könyvekben, mesés könyvek-
ben, folyóiratokban, divatlapok-
ban, teljes író- és rajzkészletekben.

As „ARANYOSVIDÉK”

független politikai és társadalmi
lap kiadóhivatala.

Az „Aranyosvidék” Torda-
vármegye legelterjedtebb lapja és
így a hirdetni akaró közönség
a legbiztosabb siker reményében
adhatja fel hirdetését az Ara-
nyosvidékbe. A hirdetések
díjai minimális árakon vannak
számítva.

Készít:

irodalmi műveket,
tankönyveket,
folyóiratokat,
hírlapokat,
községi nyomtatványokat,
kereskedelmi, ügyvédi és iskolai
nyomtatványokat,
vonalzott üzleti könyveket,
számlákat,
árjegyzékeket,
báti és esküvői meghívókat,
eljegyzési kártyákat,
névjegyeket,
körleveleket,
gyászjelentéseket,
falragaszokat,
szórólapokat
és minden a könyvnyomdaiparban
előforduló munkákat izléses és
hibátlan kiállításban, szolid árak
mellett.

Főszolgabírói, körjegyzői, papi, ügyvédi, végrehajtói és iskolai nyomtatvá-
nyok nagy raktára. Hazai és helybeli képes lev.-lapokban nagy választék.